

SYLABUSDOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023/2024 – 2024/2025
(skrajne daty)

Rok akademicki 2023/2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	HISTORIA POLSKI
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Historii
Kierunek studiów	Turystyka Historyczna i Kulturowa
Poziom studiów	studia II stopnia
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	rok I semestr 1
Rodzaj przedmiotu	podstawowy
Język wykładowy	polski
Koordinator	dr hab. Sabina Rejman, prof. UR
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne	Liczba pkt. ECTS
1	15		30						6

1.2. Sposób realizacji zajęć

- zajęcia w formie tradycyjnej
- zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) - EGZAMIN**2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

Podstawowe informacje obejmujące zarys dziejów Polski (program szkoły średniej, poziom podstawowy)

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Zapoznanie studentów z wyselekcjonowaną wiedzą dotyczącą historii Polski (problematyka społeczno-gospodarcza oraz zagadnienia polityczno – ustrojowe).
C ₂	Przedstawienie studentom najważniejszych zdobyczy kultury materialnej i umysłowej Polski.
C ₃	Przekazanie sposobów zdobywania, gromadzenia, analizy i wykorzystania wiedzy z zakresu historii, która może być przydatna z perspektywy studenta turystyki historycznej i kulturowej

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych ¹
EK_01	ZNA W POGŁĘBIONY STOPNIU NAJWAŻNIEJSZE ZJAWISKA, PROCESY POLITYCZNE SPOŁECZNE, GOSPODARCZE I REGUŁY NIMI RZĄDZĄCE W ODNIESIENIU DO HISTORII POLSKI ORAZ MA WIEDZĘ NA TEMAT PRZEMIAN HISTORYCZNYCH I ICH ROLI W KSZTAŁTOWANIU KULTURY I TOŻSAMOŚCI NARODOWEJ	K_W01
EK_02	ZNA ZASADNICZE ELEMENTY WARSZTATU BADAWCZEGO HISTORYKA ORAZ GŁÓWNE NURTY BADAWCZE I METODOLOGICZNE	K_W02
EK_03	MA ŚWIADOMOŚĆ I WIEDZĘ DOTYCZĄCĄ ZALEŻNOŚCI POMIĘDZY UWARUNKOWANIAM ICHORYCZNYMI A ZJAWISKAMI KULTUROWYMI W REALIACH POSZCZEGÓLNYCH EPOK.	K_W03
EK_04	UMIE POZYSKIWAĆ NIEZBĘDNĄ MU WIEDZĘ HISTORYCZNĄ, GROMADZIĆ JĄ, SELEKJONOWAĆ I DOKONYWAĆ OCENY JEJ PRZYDATNOŚCI	K_U01,
EK_05	POTRAFI ANALIZOWAĆ I INTERPRETOWAĆ ZJAWISKA I PROCESY SPOŁECZNE, KULTUROWE, POLITYCZNE I GOSPODARCZE.	K_U04
EK_06	MA ŚWIADOMOŚĆ POZIOMU SWOJEJ WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI, ROZUMIE POTRZEBĘ CIĄGŁEGO DOKSZTAŁCANIA SIĘ I ROZWOJU ORAZ ZASIĘGANIA OPINII EKSPERTÓW	K_K01
EK_07	DBA O TRADYJCJĘ I DZIEDZICTWO CYWILIZACYJNE	K_K02

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
1. Polska Piatów i Jagiellonów – proces kształtowania i ewolucja państwa. Zmiany terytorialne, Unia polsko-litewska, Polityka dynastyczna Jagiellonów.
2. Rozkwit i upadek Rzeczypospolitej Obojga Narodów.
3. Polska w okresie rozbiorów – powstania narodowe, Wielka Emigracja, działalność niepodległościowa, początki ruchów politycznych.
4. II Rzeczypospolita – walka o kształt państwa, funkcjonowanie demokracji parlamentarnej 1918-1926, charakterystyka rządów sanacyjnych, polityka zagraniczna
5. Polska 1939-1945 - porównanie sytuacji Polaków pod okupacją niemiecką i sowiecką. Działalność Polskiego Rządu Emigracyjnego.
6. Historia PRI-u – struktura władzy komunistycznej oraz realia funkcjonowania obozu Demokracji Ludowej

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

7. Powstanie i Rozwój UE

B. Problematyka ćwiczeń, konwersatoriów, laboratoriów, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne

1. Ewolucja ustrojowa Polski w okresie panowania Piastów i Jagiellonów. Rozwój stosunków ekonomicznych i społecznych

2. Od monarchii stanowej do demokracji szlacheckiej - ustrój, społeczeństwo/ gospodarka/kultura. Rzeczpospolita Obojga Narodów na tle krajów europejskich /

3. Sytuacja Polaków pod zaborami / analiza porównawcza. Kultura doby romantyzmu i pozytywizmu

4. Ustrój i Społeczeństwo II RP. Osiągnięcia dwudziestolecia międzywojennego

5. Społeczeństwo polskie w okresie rządów komunistycznych. Sytuacja ekonomiczna, kultura, działalność opozycyjna.

6. Realia pierwszych lat po transformacji ustrojowej (Polska po 1989 r.).

7. Polska w NATO i UE

3.4 Metody dydaktyczne

WYKŁAD PROBLEMOWY, PREZENTACJA MULTIMEDIALNA
ANALIZA TEKSTÓW, DYSKUSJA, PRACA W GRUPACH,

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_04/05/07	PROJEKT/OBSERWACJA	Ćw/W
EK_01/02/03/06	EGZAMIN	E

02

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Obecność na wykładach, znajomość treści wskazanych lektur, problematyki wykładów oraz ćwiczeń

Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 4	Na ocenę 5
0 – 50%	51 – 70%	71 – 89%	90 – 100%

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny z harmonogramu studiów	45
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	10

Godziny niekontaktowe – praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, egzaminu, napisanie referat, przygotowanie prezentacji, lektura zadanych tekstów itp.)	100
SUMA GODZIN	155
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	6

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	
zasady i formy odbywania praktyk	

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Brzoza C., Sowa A., *Historia Polski 1918-1945*, Kraków 2006.
 Chwalba A., *Historia Polski 1795-1918*, Kraków 2006.
 Dudek A., *Historia polityczna Polski 1989-2015*, Kraków 2016
 Dylagowa H., *Historia Polski 1795-1990*, Lublin 2000.
 Friszke A., *Polska. Losy państwa i narodu 1939-1989*, Warszawa 2003.
 Friszke A., *Opozycja polityczna w PRL 1945-1998*, Londyn 1994.
 Halecki O., *Historia Polski*, Lublin-Londyn 1992.
 Hass L., *Inteligencji polskiej dole i niedole XIX i XX wiek*, Łowicz 1999.
 Kallas M., *Historia ustroju Polski X-XX wiek*, Warszawa 1996
 Kamiński A. S., *Historia Rzeczypospolitej wielu narodów 1505-1795*, Lublin 2000.
 Kłoczowski J., *Historia Polski do końca XV wieku*, Lublin 2000.
 Kunert A.K., *Rzeczpospolita Walcząca. Powstanie Warszawskie 1944*, Warszawa 1994.
 Łastawski K., *Historia integracji europejskiej*, Toruń 2011
 Paczkowski A., *Pół wieku Polski 1939-1989*, Warszawa 1998.
 Roszkowski W., *Historia Polski 1914-2005*, Warszawa 2006.
 Samsonowicz H., *Miejsce Polski w Europie*, Warszawa 1995.
 Wieczorkiewicz P. P., *Historia polityczna Polski 1935-1945*, Warszawa 2005.

Literatura uzupełniająca:

Besala J., *Stefan Batory*, Warszawa 1992
 Bockenheim K., *Dworek, kontusz, karabela*, Wrocław 2002.
 Bogucka M., *Staropolskie obyczaje XVI-XVII w.*, Warszawa 1994.
 Cieślak E., *Stanisław Leszczyński*, Wrocław 1994.
 Cynarski S., *Zygmunt August*, Wrocław 2004.
 Cywiński B., *Rodowody niepokornych*, Warszawa 1996.
 Czapliński W., *Władysław IV i jego czasy*, Kraków 2008.
 Dudek A., Zblewski Z., *Utopia nad Wisłą. Historia Peerelu*, Warszawa 2008.

Dybiec J., *Nie tylko szablą. Nauka i kultura polska w walce o utrzymanie tożsamości narodowej 1795-1918*, Kraków 2004.

Eisler J., *Zarys dziejów politycznych Polski 1944-1989*, Warszawa 1992.

Grzybowski S., *Henryk Walezy*, Wrocław 1980.

Ignatowicz I., *Spółczesność polska 1864-1914*, Warszawa 1988.

Inteligencja polska XIX i XX wieku. Studia, red. R. Czapulis-Rastenis, t.1-6, Warszawa 1978-1991.

Jedynak B., *Obyczaje domu polskiego w czasach niewoli 1795-1918*, Lublin 1996.

Kawalec K., *Roman Dmowski*, Wrocław 2002.

Kersten A., *Stefan Czarniecki 1599-1655*, Warszawa 1973

Kieniewicz S., *Historia Polski 1795-1918*, Warszawa 1997.

Kobieta i kultura życia codziennego. Wiek XIX i XX. Zbiór studiów, red. A. Żarnowska, A. Szwarc, Warszawa 1997.

Kobieta i społeczeństwo na ziemiach polskich w XIX wieku, zbiór studiów, red. A. Żarnowska, A. Szwarc, Warszawa 1990.

Konopczyński W., *Dzieje Polski nowożytnej*, Warszawa 1986.

Kowecka E., *W salonie i w kuchni. Opowieść o kulturze materialnej pałaców i dworów polskich w XIX wieku*, Warszawa 1989.

Krawczak T., *W szlacheckim zaścianku*, Warszawa 1993.

Kumor B., *Historia Kościoła*, t. 6, Lublin 2003; t. 7, Lublin 2003; t. 8, Lublin 2004.

Litak S., *Od reformacji do Oświecenia. Kościół katolicki w Polsce nowożytnej*, Lublin 1994.

Łuczak C., *Polska i Polacy w drugiej wojnie światowej*, Poznań 1993.

Mączak A., *Klientela. Nieformalne systemy władzy w Polsce Europy XVI-XVIII w.*, Warszawa 1994.

Molenda J., *Chłopi. Naród. Niepodległość. Kształtowanie się postaw narodowych i obywatelskich chłopów w Galicji i Królestwie polskim w przededniu odrodzenia Polski*, Warszawa 1999.

Obyczaje w Polsce. Od średniowiecza do czasów współczesnych, red. A. Chwałba, Warszawa 2005.

Olszewski D., *Polska kultura religijna na przełomie XIX i XX wieku*, Warszawa 1996.

Olszewski H., *O skutecznym rad sposobie*, Kraków 1989.

Polska na przestrzeni wieków, red. J. Tazbir, Warszawa 1995.

Polska XVII wieku. Państwo, społeczeństwo, kultura, red. J. Tazbir, Warszawa 1974.

Rauszer M., *Bękart pańszczyzny: historia buntów chłopskich*, Warszawa 2020

Rzeczpospolita wielu narodów i jej tradycje, red. M. Markiewicz, A. Link-Lenczowski, Kraków 1999.

Leszczyński A., *Ludowe historia Polski: historia wyzysku i oporu: mitologia panowania*, Warszawa 2020

Spółczesność polska od X do XX wieku, red. I. Ignatowicz, A. Mączak, B. Zientara, J. Żarnowski, Warszawa 1988.

Staszewski J., *August II Mocny*, Wrocław 1998.

Staszewski J., *August III Sas*, Wrocław 1989.

Suleja W., *Józef Piłsudski*, Wrocław 2004.

Tazbir J., *Kultura szlachecka w Polsce. Rozkwit – upadek – relikty*, Warszawa 1988.

Terlecki R., *Miecz i tarcza komunizmu. Historia aparatu bezpieczeństwa 1944-1990*, Kraków 2007.

Topolski J., *Polska w czasach nowożytnych. Od europejskiej potęgi do utraty niepodległości*, Poznań 1994.

Tradycje polityczne dawnej Polski, red. A. Sucheni-Grabowska, A. Dybowska, Warszawa 1996.

Wandycz P., *Pod zaborami. Ziemia Rzeczypospolitej w latach 1795-1918*, Warszawa 1994.

Wapiński R., *Ignacy Paderewski*, Wrocław 1999.

Wisner H., *Władysław IV Waza*, Wrocław 1995.

Wisner H., *Zygmunt III Waza*, Wrocław 2006.

Wójcik Z., *Jan Kazimierz Waza*, Wrocław 2004.

Wójcik Z., *Jan Sobieski*, Warszawa 1994.

Zblewski Z., *Abecadło Peerelu*, Kraków 2008.

Zdrada J., *Historia Polski 1795-1914*, Warszawa 2005.

Ziejka F., *Złota legenda chłopów polskich*, Warszawa 1988.

Zielińska Z., *Ostatnie lata Pierwszej Rzeczypospolitej*, Warszawa 1986.

Zienkowska K., *Stanisław August Poniatowski*, Wrocław 2004.

Żarnowski J., *Polska 1918-1939. Praca, Technika, Społeczeństwo*, Warszawa 1999.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej